

Louis Leep, notaris te Oostende 1821 - 1825 : nomen est omen

door Jan DE MEY

Inleiding

Op de lijst van de notarissen van het arrondissement Brugge, staat bij de standplaats Oostende : 'Leep Louis, benoemd 23 april 1821, veroordeeld tot eeuwigdurende dwangarbeid'. Dergelijke vermelding prikkelt voldoende de nieuwsgierigheid om op zoek te gaan naar de figuur van notaris Louis Leep.

De familie Leep (1)

De familie Leep was een bekende familie in Oostende in de tweede helft van de 18e- begin 19e eeuw. De Witte Gids 2005 - 2006 vermeldt thans geen enkel telefoonabonnee meer in Oostende met de naam Leep.

De grootvader van notaris Leep was Louis - Bartholomeus Leep. Hij werd geboren te Oostende in 1699, huwde er in 1742 met Maria - Jacoba Matteleyn en overleed er in 1784. Zijn echtgenote overleed na hem op 10 december 1784 te Oostende. Uit het huwelijk werd geboren te Oostende in maart 1746 Johannes - Josephus.

Johannes Leep trad driemaal in het huwelijk. Een eerste maal te Oostende in 1768 met Maria - Francisca Georgie. Zij overleed te Oostende in 1784. Dit huwelijk bleef kinderloos.

Hij hertrouwde te Eernegem op 24 oktober 1786 met Marie - Godelieve Questier, geboren in Eernegem. Zij stierf te Oostende op 30 maart 1793. Uit deze echtverbintenis sproten drie kinderen voort : Isabella, Engelbertus en Louis.

Na het overlijden van zijn tweede echtgenote huwde Johannes Leep nog een derde maal. Zijn derde echtgenote was Victoria - Rosalia Vankersschaever, geboren te Jabbeke in 1757. In 1796 werd Johannes - Cornelius geboren te Oostende maar dit kind stierf reeds op 2 pluviöse an VII (21 januari 1799), amper 32 maand oud.

Johannes Leep stierf te Oostende op 9 november 1817 - 71 jaar 7 maanden 3 dagen oud. Zijn derde echtgenote overleed te Oostende op 18 februari 1842, op de gezegende leeftijd van 85 jaar. Bij de aangifte van overlijden van Johannes Leep was zijn zoon Louis, alsdan 25 jaar oud en notarisklerk van beroep, getuige.

Op 31 oktober 1810 verwierf het echtpaar Leep - Vankersschaever een woonhuis te Oostende, Weststraat nummer 38 (thans Adolf Buylstraat nummer 19). De akte vermeldde als beroep voor Johannes Leep : 'ancien constructeur de navires'.

In 1814 werd het huis bewoond door Johannes Leep, zijn zoon Engelbertus, zijn dochter Isabella, zijn schoonzoon Aimé Liebaert en zijn 16 maanden oude kleinzoon, Aimé Liebaert junior, samen met een dienstmeid, Sophia Van Hecke (2)

Johannes Leep was sinds 1769 werkzaam als meester - sloopstimmerman. (3) Tussen 1780 en 1786 was hij deken van de nering der vrije scheeps-timmerlieden. Vanaf 1783 was hij lid van de 'Camer der Vrije Visscherie'. Tijdens het laatste kwart van de 18e eeuw was hij één van de mede-beheerders van de Sint-Catharinapolder.

Zijn handelsactiviteiten beperkten zich tot de invoer van Noors en Baltisch hout. Vanaf de Vierde Engels - Hollandse Zeeoorlog (1780-1784) werd hij eigenaar van vier schepen : het smakschip de 'Vrouw Francisca' van 104 ton, het gaffelschip 'Sinte Margareta' van 40 ton, de sloep de 'Post van Roomen' van 34 ton en het Brigantijnschip 'Minerva' van 80 ton. Al deze schepen werden ingezet voor de kustvaart naar Zeeland, Rotterdam en Noord-Frankrijk. Deze kleine vloot bleef na de oorlog zijn eigendom.

In 1779 sloot hij een akkoord met Jacobus Ocket om een visserssloep te bouwen voor gezamenlijke rekening. Ocket trad daarna op als reder - boekhouder van het vissersvaartuig. Johannes Leep fungeerde in 1783 voor het eerst als reder van een grote sloep, die ingezet werd voor de Doggersbankse kabeljauwvisserij. In april 1784 werd Leep reder van een tweede vaartuig, de sloep 'Sint - Paulus' ; die werd uitgereed voor de haringvangst. Onder de naam 'de Liefde en de Lust' bleef dit scheepje in de vaart tot in 1794. Gedurende de periode 1786 - 1789 had hij permanent drie sloepen ; die werden uitgerust voor de kabeljauwvangst aan de Doggersbank. Nadien hield hij nog slechts één sloep in de vaart. In september 1787 moest hij twee boetes aan de 'Camer der Vrije Visscherie' betalen 'weegens uytter hand verkopen van sijne visch' in plaats van in de vismijn.

Op 25 april 1786 akteerde de Oostendse notaris Anthone Rycx de verkoop door Johannes Leep aan Joannes Bens wonende te Oostende van een 'visschers chaloupe genaamdt Den vlieger, groot omtrent 28 lasten' mits de som van 4.300 gulden, die contant werden betaald.

Op 1 januari 1787 begon Johannes Leep een associatie met scheeps-timmerman François de Beer om gezamenlijk voor een periode van 15 jaar een werf uit te baten. Dit kaderde in een sterk toegenomen vraag naar vissersschepen. De samenwerking werd op 14 oktober 1794 stopgezet. (4)

Johannes Leep trad ook op als commissaris voor de Brusselse reder Nicolais van Tournhout.

Het eerste kind uit het tweede huwelijk van Johannes Leep met Marie Questier, was Isabella - Maria Leep, geboren te Oostende in 1788. Zij overleed te Oostende op 28 oktober 1822, 34 jaar en 7 maanden oud. Op 13 augustus 1812 was zij gehuwd met Amatus - Fidelius - Maria - Constantinus - Liebaert. Hij was de zoon van Joannes - Baptiste - Joseph Liebaert en Rosa Eugenia Tomboy. Getuigen bij dit huwelijk waren Joannes - Franciscus Liebaert en Angelus Leep.

In 1791 werd Engelbertus te Oostende geboren en eveneens te Oostende op 21 maart 1793 en het derde en laatste kind uit dit huwelijk, Louis - Franciscus, de latere notaris. Negen dagen later, op 30 maart, stierf zijn moeder, Marie Questier, wellicht aan de gevolgen van het kraambed.

Het notariaat te Oostende

Op 1 oktober 1795 werden de Zuidelijke Nederlanden bij Frankrijk ingelijfd. Bij besluit van het Directoire van 22 mei 1796 werd het notariaat in onze streken georganiseerd, naar model van de Franse wetgeving. Deze wet werd op 25 ventôse jaar XI (16 maart 1803) vervangen door de nieuwe wet die we nog steeds kennen. Deze wet wordt soms nog de ventôse-wet genoemd. Op 24 december van het zelfde jaar (2 nivôse an XII) volgde dan de regeling betreffende de instelling en de inrichting van de Kamer der Notarissen.

In Oostende werden vier standplaatsen gecreëerd. De vier eerste notarissen volgens de nieuwe wettelijke regeling waren : François Donny, Antoine Rycx, Michel - Jan Pruyssenaere en François - Joseph - Joachim Tetut. Rycx, Pruyssenaere en Tetut waren reeds notaris onder het regime van het besluit van 22 mei 1796. Donny was geen echte nieuwkomer gezien zijn notariële activiteiten onder het ancien regime en zijn lidmaatschap van de Criminele rechtbank in 1796 (5)

François Donny overleed op 16 mei 1809. Hij werd in 1810 opgevolgd door Jean - Baptiste - Hubert Serruys. (6)

Serruys was geboren te Torhout op 3 november 1754. Hij overleed te Brussel op 6 november 1833. Afgestudeerd in Leuven, vestigde hij zich als advocaat in Oostende. In 1786 stond hij in voor de publicatie van het zesde deel van het Placcaetboek van Vlaanderen. Hij werd griffier van de wezen en de consignaties en later raadslid - pensionaris. Tijdens de eerste Franse bezetting was hij thesaurier van de stad Oostende. Vanaf 1796 was hij vrederechter, thesaurier van de stad en in 1798 de eerste griffier van de Rechtbank van Koophandel te Oostende. In 1810 volgde hij François Donny op als notaris. In hetzelfde jaar werd hij gemeenteraadslid en in 1815 door Willem I tot lid van de Tweede Kamer benoemd. In 1820 diende hij zijn ontslag in als notaris. Het jaar daarop werd hij burgemeester van Oostende, op 3 november 1830 lid van het Nationaal Congres, in augustus 1831 volksvertegenwoordiger en in 1832 raadsheer bij het Hof van Cassatie.

Jean - Baptiste Serruys werd op zijn notariële standplaats opgevolgd door Louis Leep.

Louis Leep, notaris.

Zoals hiervoor vermeld, was Louis Leep het derde kind van Johannes Leep uit zijn tweede huwelijk met Marie - Godelieve Questier. Louis werd geboren te Oostende op 21 maart 1793.

Hij werd in de bevolkingsdocumenten aangeduid als notaris en landmeter. Ook in zijn notariële publiciteit vermeldde hij beide functies.

In het Rijksarchief te Brugge berust een eensluitende copie afgeleverd door Louis Leep van de perceelsgewijze kaart met een boerderij "Mechelhof" genaamd, en landerijen te Leffinge, binnen de watering van 's Heer Woutermansambacht, eigendom van Jean Cooney te Oostende. Deze kaart werd opgemaakt door de gezworen landmeters Debur en R. Aerts in maart en april 1811. (7)

De naam van Louis Leep verscheen een eerste maal in de processen - verbaal van de zittingen van de Kamer der Notarissen van het arrondissement Brugge bij de zitting van 27 maart 1819. (8) Louis Leep vroeg om toegelaten te worden tot het examen voor het bekomen van het certificaat van bekwaamheid. Uit de beraadslaging vernemen we dat Louis Leep van zijn burgerrechten genoot en van een onberispelijk gedrag was. Hij beantwoordde aan de vereiste leeftijd van 25 jaar. Hij was ook in regel met de stageverplichting : van 1 januari 1809 tot 11 maart 1816 was hij werkzaam als klerk op het kantoor van notaris Jean - François Vansielegheem te Leffinge en daarna als eerste klerk op het kantoor van notaris Jean - Baptiste Serruys te Oostende.

Jean - François Vansielegheem, geboren te Ichtegem op 29 mei 1755, was de eerste notaris op de standplaats Leffinge, opgericht in 1796. Hij overleed te Leffinge op 20 december 1827. Vansielegheem was gehuwd met Francisca - Nicolaïa - Theresia Questier, geboren te Eernegem op 17 april 1760 en overleden kort na haar echtgenoot te Leffinge op 4 januari 1828. De stage - meester van Louis Leep was aldus een aangetrouwd familielid, Francisca Questier was een oudere zuster van zijn moeder.

De Kamer der Notarissen was op dat ogenblik als volgt samengesteld : Pierre De Bay, notaris te Brugge, voorzitter; Eugène Hermans, notaris te Brugge, syndicus; François Vandesteene, notaris te Brugge, verslaggever; Joseph Van Caillie, notaris te Brugge, secretaris en Vincent Delarue, notaris te Brugge, schatbewaarder.

Louis Leep kreeg van de Kamer een aantal vragen om in afzondering schriftelijk te beantwoorden en de redactie van een notariële akte. Het was tien uur in de avond wanneer Leep, na drie uur werk,

zijn antwoorden op het bureau van de Kamer deponeerde. Gezien het gevorderde uur besliste de voorzitter de zitting voort te zetten op 29 maart 1819 om tien uur.

Op deze vergadering trok notaris Van Caillie zich terug omwille van zeer nauwe verwantschapsbanden met de kandidaat. Hij was immers een "andersweers" van de kandidaat. De grootmoeder van notaris Van Caillie langs moederszijde was Marie - Anne Questier, geboren te Eernegem op 13 januari 1751, overleden te Koekelare op 23 april 1829. De moeder van Louis Leep, Marie - Godelieve Questier was een jongere zuster.

Joseph Van Caillie (°1791) was nauwelijks een paar jaar ouder dan zijn familielid Louis Leep (°1793)

Bij het onderzoek van de gegeven antwoorden rees er bij de leden van de Kamer een sterk vermoeden dat Louis Leep hulp had gekregen bij zijn examen, zodat beslist werd hemzelf daarover te ondervragen.

Leep bekende eerlijk dat hij van zijn verwant, Joseph Van Caillie, de tekst van tien vragen met antwoord gekregen te hebben, die deze als examenvragen zou voorstellen aan de Kamer. Enkele van die vragen maakten deel uit van het examenprogramma. Tijdens het examen had notaris Van Caillie nog toelichtingen gegeven voor de oplossing van de vragen.

Uiteindelijk besliste de Kamer Louis Leep een nieuw examen af te nemen op 31 maart 1819.

Op die tweede zitting kreeg Louis Leep zeven vragen te beantwoorden en moest hij twee notariële akten opstellen.

Volgens de Kamer werden slechts twee vragen goed beantwoord en bevatten de voorgelegde akten tekortkomingen en onwettelijkheden en besloot : "qu'elle ne peut délivrer au candidat le certificat de capacité exigé par la loi".

Louis Leep liet echter niet los. Op 10 september 1820 richtte hij een verzoekschrift aan de Koning om benoemd te worden als vijfde notaris in de standplaats Oostende. Aldus kwam de Kamer samen op 20 oktober 1820 om Louis Leep opnieuw te examineren. Hem werden vijf vragen voorgelegd en de redactie van een akte huwelijkscontract. Ook deze keer was de Kamer van oordeel : "... dat den heer Leep geene genoegzame bekwaamheid heeft om te kunnen uitoeffenen het notarisambt..." De Kamer was niet mals in zijn motivering : "Overwegende dat, in plaats van zich de noodige moeyte te geven om door eene gestadige applicatie bekwaam te worden om de notariële fonctien te bedienen, hij zich ophoud met andere bezigheden en tracht notaris te worden, niet door studie, maar door zich wat in de gunst in te dringen en door bedekte vrongen en drayen, gelijk die zijner rekwest..."

De Kamer ging ook uitvoerig in op de toestand van het notariaat te Oostende om de creatie van een vijfde standplaats af te wijzen. Op 17 januari 1816 had de Kamer zich reeds verzet tegen de benoeming van een vierde notaris, al werd Antoine Belpaire op 7 februari daarna toch benoemd.

De Kamer hield ondermeer voor dat er in het kanton Oostende geen tien openbare verkopingen en geen twintig inventarissen per jaar waren, terwijl de levensmiddelen en de huishuren in Oostende duur zijn. Zij schatte dat drie van de vier standplaatsen minder dan 1 000 gulden per jaar opbrengen "hetwelk zekerlijk te weinig is om in die stad te kunnen leven op eene betamelijke wijze."

De patron van Louis Leep, notaris Jean - Baptiste Serruys diende eind 1820 zijn ontslag in, andere opdrachten lagen voor hem klaar. Op 9 januari richtte Leep zijn rekwest aan de Koning om

benoemd te worden ter standplaats Oostende in vervanging van notaris Serruys. Op 6 februari 1821 beraadslaagde de Kamer over de kandidaten voor de standplaats Oostende : Louis Leep en Amandus Carbonez uit Eernegem. Ditmaal besloot de Kamer dat Leep sedert zijn vorige ondervragingen "... genoegzame vorderingen gedaan heeft om de notarieele bedieningen te kunnen uitoefenen". De Kamer verleende Louis Leep het certificaat van goed gedrag en bekwaamheid maar bleef bij haar standpunt van 1816 en 1820 : een vierde standplaats voor notaris in Oostende was overbodig. Indien echter de regering beslist deze te behouden "schijnd" (sic) Louis Leep de voorkeur te verdienen als Oostendenaar en eerste klerk van notaris Serruys.

Uiteindelijk werd Louis Leep notaris benoemd op 23 april 1821. Zijn kantoor was gevestigd aan de Keyzers Kaye (thans Vindictivelaan) nummer 19.

We vonden Louis Leep nog tweemaal terug in de processen - verbaal van de Kamer van Notarissen.

Een eerste maal moest hij verschijnen voor de Kamer op 19 april 1823 ingevolge een klacht van de Procureur des Konings wegen publiciteit voor de openbare verkoping van meubilaire goederen in het Nederlands én in het Frans.

Notaris Leep voerde ter zijner verdediging aan dat de bekendmakingen in twee talen gebeurden op verzoek van de verkoper, dat er in Oostende veel vreemdelingen zijn die de landstaal niet kennen noch verstaan en dat dagelijks zulke publiciteit werd gevoerd, zelfs in Brugge. (Alle toenmalige bestuursleden hadden hun standplaats in Brugge !)

Op de algemene vergadering van de notarissen van 2 mei 1825 moesten twee nieuwe bestuursleden verkozen worden. De jonge notaris Leep, hoewel zelf niet aanwezig, kreeg één stem op zijn naam.

Op korte tijd werkte Leep zijn kantoor op tot het tweede belangrijkste van Oostende. Van 17 mei (eerste minuut) tot einde van het jaar 1821 verleed hij 127 akten. Notaris Serruys passeerde in 1818 56 akten en in 1819 slechts 18 akten. Het aantal akten klom van 155 in 1822 tot 207 in 1824. Tussen 5 januari en 4 juli 1825, datum van zijn laatste akte, telde het repertorium van notaris Leep reeds 91 akten. (9)

Zijn notariële activiteit in 1825 zou verder in stijgende lijn gegaan zijn. Het nummer van woensdag 6 juli 1825 van De Gazette van Brugge vermeldde niet minder dan zes aankondigingen voor openbare verkopen ! (10)

Het "proces" Leep. (11)

Het dossier werd geopend met een klacht door Joannes Van Rollegem, zoon van Nicolas, oud 56 jaar, zaakwaarnemer, wonende te Brugge bij Felix - Amand De Mûelenaere, procureur des Konings te Brugge op 13 juli 1825.

Op 14 oktober 1823 ontleende Leep op eeuwige rente de som 5 000 frank of 2 362,50 gulden Nederlands van de kinderen van wijlen J.C. De Crombrughe, grondeigenaar te Gent. Tot zekerheid van de terugbetaling gaf Leep 5 bunderen 92 roeden 2 ellen of 5 hectaren 92 aren 2 centiaren, weiland in Schore in hypotheek. Hij verklaarde dit goed verkegen te hebben uit de nalatenschap van zijn oom, Laurentius Leep, in leven priester te Oostende. Als bewijsstuk stelde hij een uittreksel ter hand aan Van Rollegem van een akte vereffening - verdeling verleden voor notaris Antoine Belpaire te Oostende op 21 december 1822

De nalatenschap van Laurentius Leep was niet onaanzienlijk. De totale netto waarde bedroeg 51.990 gulden, waarvan 21.746,25 gulden toekwam aan Louis Leep.

Toen het gerucht de ronde deed dat de notaris nog bij andere personen trachtte geld te lenen, begon Van Rolleghem te twifelen aan zijn solvabiliteit. Uit onderzoek bleek dat Leep geen eigendom bezat te Schore. Hij was wel eigenaar geweest van gronden te Sint - Pieters - Kapelle maar deze waren op 21 mei 1823 verkocht aan juffrouw van Steenbrugge, particuliere, wonende te Brugge aan de Sint - Salvatorskerk.

Van Rolleghem legde deze feiten aan Leep voor en bekwam van hem een nieuwe hypotheek op zijn woonhuis te Oostende. De akte van hypotheek-stelling werd verleden voor notaris Joseph Van Caillie te Brugge op 9 juli 1825.

Het gerechtelijk apparaat schoot dadelijk in gang. Dezelfde dag van de klacht, op 13 juli 1825, werd een "bevel van regterlijke geleide" gegeven en notaris Louis Leep werd opgepakt in herberg "het Lammeken" te Oostende. 's Anderdaags volgde reeds het "bevel van bewaring" of aanhoudingsbevel en Leep werd opgesloten in de gevangenis te Brugge.

Op 18 juli 1825 ging onderzoeksrechter Marcel - Livinus Van Den Bussche, vergezeld van de Procureur des Konings, over tot de huiszoeking te Oostende. Er bleek een dienstmeid in huis te zijn, Johanna Verbrugge. De verklaringen werden afgelegd door klerk Hendrik Depiere.

Het kantoor van notaris Leep bleek over meerdere personeelsleden te beschikken. Augustus van Cuyt was er eerste klerk geweest, doch rees in 1825 overleden. Vóór de procedure tegen Leep aanving, had De Pruysenaere er gewerkt en gedurende acht maanden zijn kozijn Edouard Questier. Deze laatste was in 1825 19 jaar oud en werkte alsdan in Brussel, terwijl De Pruysenaere in Batavia verbleef. Waren nog effectief in dienst van notaris Leep : Hendrik Depiere, 20 jaar, Francis De Rudder en Charles Liebaert, 17 jaar, geen bloedverwant van de notaris. Tenslotte was er nog Joseph Delcampe, een gelegenheidsbediende "bijzonderlijk op zondagen" !

Marcel - Livinus Van Den Bussche leidde het onderzoek met bekwame spoed en wist het dossier af te ronden na drie maanden. Ongetwijfeld een flinke prestatie, indien men rekening houdt met te eerbiedigen vormvoorschriften als b.v. betekeningen en de beperkte en vrij trage communicatiemiddelen.

Uiteindelijk werd Louis Leep ervan beschuldigd in 1823, 1824 en 1825, doch niet in zijn hoedanigheid van notaris, verscheidene vervalsingen in authentieke en openbare geschriften gepleegd te hebben en zich bewust van deze valse stukken bediend te hebben.

Het betrof vijf dossiers. Het eerste was het dossier van de kinderen De Crombrugge, waarbij hij in een uittreksel van een notariële akte de woorden "Sint - Pieters - Kapelle" verving door "Schoore". De klacht daarover bracht de zaak aan het rollen.

Het tweede dossier was dit van "Francis Vanderhofstadt te Brugge", broer van de collega van Leep, Joseph Vanderhofstadt te Brugge. Bij akte verleden voor notaris Vincent Delarue te Brugge op 2 december 1824, ontleende Louis Leep de som van 10 000 frank of 4 725 gulden. Als waarborg verleende hij hypotheek op 10 bunderen 61 roeden 68 ellen (of 10 hectaren, 61 aren 68 centiaren) weide te Sint - Pieters - Kapelle. Aan de werkende notaris werd een uittreksel van de akteverdeling van 1822 voorgelegd als bewijs van eigendom.

De derde beschuldiging ging over de lening bij Karel Van Maldegem - De Knuydt. Bij akte verleden voor notaris Jean Claerhoudt te Sijsele op 20 december 1823 ontleende Leep de som van 4 200 gulden. Hypotheek werd gegeven op verscheidene stukken land te Ramskapelle, Zandvoorde en Keiem.

Na de aanhouding van Leep komt Franciscus Marant, advocaat en avoué te Brugge, schoonzoon van Karel Van Maldegem, tot de vaststelling dat de in hypotheek genomen goederen onbestaande waren.

Zij stapten "schielijk" met notaris Van Caillie naar de gevangenis om een andere hypotheek te bekomen. Daar troffen zij Felix Beaucourt, een andere schuldeiser van Leep, met een vordering van 2 000 frank.

Met Leep kwamen de beide schuldeisers overeen om de verschuldigde sommen samen te voegen en Leep gaf in betaling twee aandelen van de Maatschappij van Koophandel, een rente op de heer Denys ter waarde van 3 428,55 gulden (hem aanbedeeld uit de nalatenschap van Laurentius Leep) en hypotheek op een buitengoed of 't Kasteeltje te Sint Pieters - op - den - dijk, voorheen eigendom van Franciscus Bouuaert.

De vierde beschuldiging handelde over een lening jegens Jan Rooze, zeekapitein te Oostende. Op 27 oktober 1824 leende Leep 3 000 frank op wissel van één jaar. Als garantie legde hij opnieuw een uittreksel uit de voormelde akte verdeling van 1822 voor, waarop hij zich schriftelijk verbond de daarin vermelde goederen niet te verkopen dan met toestemming van de schuldeiser. Later leende hij nogmaals 2 000 frank van Rooze. De goederen vermeld in het uittreksel bleken echter onbestaande !

Het vijfde dossier was gelijkaardig aan het vorige. Op 25 mei 1824 ontleende Leep van Andreas Carbon, zeekapitein te Oostende, de som van 3 000 frank op wissel op basis van een vervalst uittreksel van gezegde verdeling.

Twee andere feiten kwamen nog de beschuldigingen verzwaren. In 1820 en 1821, vóór Louis Leep notaris was te Oostende, leende hij tweemaal 5 000 frank van Fernand D'hauw, generaal - majoor te Brugge met hypotheek op goederen die hem niet toebehoorden. Toen D'hauw het bedrog ontdekte, kon hij Leep tot terugbetaling dwingen.

Tenslotte ontleende Leep bij akte van notaris Michel - François Jooris te Nieuwpoort op 7 mei 1825 2 835 gulden met hypotheek op goederen die hij reeds in 1823 verkocht had, van Emmanuel vander Zweep, zeekapitein te Oostende. Deze schuldeiser werd echter niet terugbetaald.

Vóór de onderzoeksrechter hield Leep vol dat de handtekeningen op de stukken deze waren van notaris Belpaire. Dit werd stellig ontkend door Belpaire tijdens zijn ondervragingen op 20 juli en 4 augustus 1825. Gezien deze tegenstrijdige verklaringen besliste de Raadkamer op 20 oktober 1825 de verificatie van de handtekeningen van notaris Belpaire. Als experten werden aangesteld : Dominicus Thorys, Franciscus van Male en Johannes Lameire, schrijfmesters en onderwijzers te Brugge.

Het omstandig en goed geadstrueerd deskundig verslag liet niet lang op zich wachten. Negen dagen later luidde hun besluit : "dat de handtekening Belpaire Not welke zich bevindt ten slotte op de zeven openbare akten of ekstrakten onders de nummers 2, 11, 17, 24, 29, 31 en 40 van den Generalen Inventaris valsch, en het handteeken niet is van den Notaris Belpaire"

Bij bevelschrift van de Raadkamer van 4 november 1825 werd de bundel overgemaakt aan de Procureur Generaal bij het Hoog Gerechtshof te Brussel. In zijn requisitoor van 19 november 1825 vroeg hij de verzending van de beklaagde voor het Hof van Assisen van de provincie West - Vlaanderen.

Bij arrest van de Kamer van beschuldiging van het Hoog Gerechtshof te Brussel van 21 november 1825 werd Louis Leep verzonden naar het Hof van Assisen, samengesteld uit vijf magistraten, zonder juryleden.

Het Hof werd voorgezeten door Henricus Meynaerts, raadsheer van het Hoog Gerechtshof te Brussel. Vier rechters van de rechtbank van eerste aanleg te Brugge fungeerden als bijzitters : Henry Imbert, Henri Roels, Charles Rapaert en Jean - François Cobus. Auguste Van Praet was griffier van het Hof en het openbaar ministerie werd waargenomen door Henry Claerhoudt, substituut bij het Hoog Gerechtshof te Brussel. De verdediging van Leep gebeurde door dhr. Amandus Bernaert, advocaat te Brugge.

Het proces ving aan op 8 december 1825 en onmiddellijk een "coup de théâtre". De beschuldigde overhandigde de voorzitter een schriftelijke verklaring, die letterlijk luidde als volgt : "Ik bekenne alle de aan mij voorgelegde aktens, door de rechter van Instructie, wat de opstel belang en het handteeken valsch zijn en daar af pligtig te wezen en wat het stempel belang dit van ware expeditien is afgedaan om op de valsche geappliqueert te worden". Tijdens het onderzoek had Leep steeds de feiten ontkend.

's Anderendaags, 9 december 1825, volgde het arrest : "Het Hof verwijst de voornoemden Ludovicus Franciscus Leep in tien jaren dwangarbeid, en in eene boete van zestig guldens nederlandsch geld.

Verwijst hem insgelijks bij lyve in de kosten van den processe, geliquiderd ter somme van honderd achtentwintig guldens negenenviertig cents, nederlandsch geld.

Beveelt dat alsovooren zijne straf te ondergaan hij openbaar ten toon zal worden gesteld op eene der publique plaatsen dezer stad Brugge, met een opschrift boven zijn hoofd, behelzende zyne namen, ouderdom, woonplaats en beroep; zijne straf en de reden zijner veroordeling, en dat hij alsdan insgelijks in het openbaar met een gloeiend ijzer met de letteren T.F. op de regter schouder zal gebrandmerkt worden.

Verklaert dat na het ondergaan zijner straf, hij geheel zijn leven lang onder den toezigt der hooge staatspolitie zal verblijven, en bepaalt de borgtoght die hij uit dien hoofde zal moeten stellen, ter somme van honderd guldens nederlandsch geld."

Louis Leep ging in cassatie doch dit beroep werd verworpen door de Kamer der appellen van korrectionele Policie, zittende in kriminele cassatie in zitting van 28 februari 1826.

Op 6 mei 1826 werd Leep op de Vrijdagmarkt 's middags ten toon gesteld en gebrandmerkt met de letters T.F (12). Deze straf was voorzien in artikel 20 van de Code pénal dat luidde als volgt : "... la lettre T. pour les coupables condamnés aux travaux forcés à temps ... La lettre F. sera ajoutée dans l'empreinte, si le coupable est un faussaire."

Daarna verdween Louis Leep in de vergetelheid van de geschiedenis.

Nabeschouwingen.

Een portret van Louis Leep is ons niet bekend. Toch hebben we uit de proces-bundel een beschrijving van zijn fysische verschijning : "lank eene el, vier palmen, vijf duimen (1.45 meter), aangezigt rond, kleur rood, haar en wenkbrauwen bruin, voorhoofd hoog, oogen bruin, neus en mond groot, kinbaard bruin, sprekende de fransche en vlaamsche talen"

We deden het verhaal van de naakte feiten, maar op geen enkele plaats van de documenten in de procesbundel vinden we enig spoor van een motief of drijfveer voor zijn oplichtingen.

Waarvoor leende hij in 1820 en 1821 tweemaal 5 000 frank van Fernand D'hauw, generaal - majoor te Brugge ? Toen reeds gaf hij hypotheek op goederen die hem niet toebehoorden. Hierbij was Leep niet aan zijn proefstuk. Toen hij op 29 maart 1819 het examen diende af te leggen voor het bekomen van het certificaat van bekwaamheid liet hij zich zonder scrupules bijstaan door zijn familielid notaris Joseph Van Caillie,

In de loop van de jaren 1823, 1824 en 1825 ontleende hij bij diverse geldschieters hoge bedragen. Bij al deze transacties maakte Leep misbruik van de akte vereffening - verdeling van de nalatenschap van zijn oom Laurentius Leep verleden voor notaris Belpaire op 21 december 1822. Leep was wel zo voorzichtig de notariële akte van hypotheekstelling steeds voor een andere notaris te laten verlijden.

Opvallend is dat drie van de geldschieters zeekapiteins te Oostende waren : Jan Rooze, Andreas Carbon en Emmanuel vander Zweep.

Leep had een goed lopend notariskantoor. Het aantal verleden akten ging in stijgende lijn en voor de tweede helft van 1825 waren de vooruitzichten bijzonder goed. Over personeelsproblemen scheen Leep niet te klagen te hebben. En toch !

Leep was verre van onbemiddeld. Hij was eigenaar van een buitengoed of kasteeltje te Sint - Pieters - op - den dijk bij Brugge.

Uit de nalatenschap van zijn oom Laurentius verwierf hij in 1822 het huis te Oostende ter waarde van 7 000 gulden. Dit is zeer vermoedelijk de woning waar hij woonde en zijn kantoor gevestigd was : Keyzers Kaye nummer 19. Verder werden hem aanbedeeld de rente jegens Denys ter waarde van 3 428.55 gulden, land te Sint - Pieters - Kapelle ter waarde van 4 050 gulden, landerijen te Stene, in de Sinte Catherinepolder ter waarde van 3 200 gulden en land te Mariakerke, eveneens in de Sinte Catherinepolder ter waarde van 8 800 gulden. De landerijen te Sint - Pieters - Kapelle verkocht hij reeds in mei 1823, mogelijks om vroegere leningen af te betalen.

Verder bezat hij nog twee aandelen van de Maatschappij van Koophandel. En toch!

Wij zullen zeer vermoedelijk in het ongewisse blijven over de redenen die Leep aangezet hebben om leningen te bekomen op voorlegging van vervalste stukken.

Hij wist handig gebruik te maken van de alsdan bestaande lacunes in de publiciteit betreffende de eigendom van onroerende goederen en de hypotheeken erop. Nochtans had hij moeten beseffen dat vroeg of laat - wat ook uit de feiten is gebleken - het bedrog zou ontdekt worden. Is dit het gevolg van jeugdige overmoed of van zijn precaire financiële toestand op dat ogenblik ? Daarover zwijgen de bronnen.

Er kan enkel verwezen worden naar de overwegingen van de Kamer der Notarissen van Brugge in 1820 die stelden dat hij zich ophield met andere bezigheden en dat hij trachtte "notaris te worden niet door studie, maar door zich wat in de gunst in te dringen "door bedekte vrongen en drayen".

Vaststaand is dat zijn georganiseerde oplichtingen een vroegtijdig einde stelden aan zijn notariële loopbaan. Hij meende wellicht leep genoeg te zijn - nomen est omen - doch alles liep uiteindelijk af in een schandelijke veroordeling.

VERWIJZINGEN

- (1) Archief VVF (Vereniging voor Familiekunde) Oostende. Met dank aan Ivan Van Hyfte voor zijn jarenlange zoektocht naar gegevens over de familie Leep en André Van Caillie te Oostende voor informatie over de families Questier, Van Caillie en Vansielegem
- (2) Volkstelling 1814, deel XIII, stad Oostende, 1980, p. 47. Met dank aan Roger Timmermans. Jean-Marie Bekaert: Huizen en Mensen in de Adolf Buylstraat (1604 - 1990), 1991, p. 526.
- (3) Over de professionele activiteiten van Johannes Leep, zie: Jan Parmentier: Het gezicht van de Oostendse handelaar (Oostende, 2004), p. 253-254, 285.
- (4) Daniël Farasyn: Scheepswerven te Oostende (1609 -1913), in : De Plate, 35e jaargang, 2006, p.9.
- (5) Jan De Mey: De notarissen van het arrondissement Brugge onder de Ventôsewet, in : Notarius, 1994, nummer 2, p. 54 - 55.
- (6) Luc François : Jean Baptiste Serruys, Oostends politicus en verdediger van de handelsbelangen (Torhout, 1754 - Brussel, 1833) in : Handelingen van het Genootschap voor Geschiedenis. jg. CXXV (1988), p. 187-223. - Idem : Serruys, Jean-Baptiste, in : Nationaal Biografisch Woordenboek, deel 13, kol. 743 - 747.
- (7) Rijksarchief Brugge (R.A.B.), Verzameling kaarten en plannen, nr. 838.
- (8) Archief Kamer der Notarissen van het arrondissement Brugge ; deel 4 (1816-1822) en deel 5 (1823-1827).
- (9) Maurice Vandermaesen: Archiefvormers in de gerechtelijke arrondissementen Brugge, Ieper en Veurne - Deel III -Archieven van Notarissen (Brussel, 1998), p 193 - 194.
De minuten van notaris Louis Leep werden in 1940 door François Van Caillie notaris te Oostende, neergelegd op het Rijksarchief te Brugge. Het betreft één halve meter archief, bestaande uit zeven inventarisnummers, 3 nummers voor de minuten (1821 - 1825), één voor de protesten (1821 - 1823) en drie nummers voor de repertoria (1821-1825).
- (10) Stadsbibliotheek Brugge (Biekorf) : De Gazette van Brugge 1795 - 1919, M.
- (11) Rijksarchief van Beveren - Waas (R.A.B.W.), HA WEST nr 371. Het dossier draagt het nummer 1212 (1811 - 1865).
- (12) De brandmerkijzers worden bewaard in het Gruuthusemuseum te Brugge. Zie : Paul De Win, De 19de - eeuwe strafinstrumenten in de verzameling van de Brugse Stedelijke Musea, in : Jaarboek 1989 - 90 - Stad Brugge - Stedelijke Musea, Brugge (1991), p 247 - 260.